

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Licentiæ contrahendi inter dispensatos à Papa Form. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

num Magister, & Custos, *c. Cum scimus* 9. *quæst.* 3. Idcirco à regulis eorumdem non debet præsumptione discedere, ut inquit *Text. in cap. igitur* 25. *quæst.* 2.

5. Causæ autem justæ, ob quas temporibus ab Ecclesia vetitis poterit concedere Matrimonia contrahi omnia benedictæ one, eadem sunt, quæ in remittendis denunciationibus concurrere debent, videlicet. Primò, quoties probabiliter suspicatur Matrimonia indebitè, ac malitiosè fore impedienda. Secundò, quando Magister volunt contrahere. Tertio, quando Parentes, Tutores, vel Curatores viris indignis, & longè disparibus copulare virgines niterentur. Quartò, si Matrimonium esset contrahendum in articulo mortis cum Concubina ad legitimandam prolem, vel ad securiorem infirmi transitum. Quintò, ubi contrahere volentes diù habitum fuissent pro Conjugibus, & ad evitandam erubescensiam, & infamiam cupiunt Matrimonio vero conjungi. Sextò, si Concubina, vel alia publica Meretrix esset ducenda in Uxorem, ut absque mora desistant à peccato, & ad evitandum periculum mutationis voluntatis. Septimò, ad evitanda scandala ob aliquas factiones, & inimicitias, quæ propter Matrimonium sopiri speraretur, Octavò, quoties contrahere volentibus, ex dilatione aliquod notabile damnum, vel incommodum tam corporis, quàm bonorum immineret.

6. His, inquam, & similibus casibus, quos sparsim apud Auctores supra allegatos reperies, & præsertim Corrad. *prax. dispens. lib. 7. cap. 7. nu. 23.* Pac. *Jord. de Matrim. n. 51.* justam habebit Ordinarius dispensandi causam in uno tantum, vel in utroque simul.

Tibi N. Parocho Ecclesiæ N. ut in Matrimonium per verba de presenti in facie Ecclesiæ, præmissis in tribus diebus festivis interpolatis denunciationibus, ac servata in reliquis forma præscripta à Sac. Concil. Trid. N. & N. nullo alio detecto ad contrahendum impedimento, quàm tertio, & quarto consanguinitatis gradu, quo invicem sunt conjuncti, super quo dispensationem Apostolicam obtinuerunt, conjungere possis, licentiam, & facultatem concedimus. Quoniam verificatis coram Nobis expositis in dicta dispensatione, illam exequi volumus, & mandamus. Datum &c.

N. Episcopus N.

7. **FACULTATEM CONCE-
DIMUS.** Quamvis Nicol. *lucubr. Civil. lib. 1. tit. 10. de nuptiis num. 72.* nimis fidenter asserat, Matrimonium quolibet tempore contrahi, & consumari posse absque alia Superioris licentia, ex eo quia id concedatur, à *Rituale Romano rubr. de Sacram. Matrim.* eumque avium more, & cum laude sequatur Pignatell. *dicta consult. 47. n. 17. circa fin. tom. 6.* Nihilominus hæc Nicolii absoluta propositio debet intelligi quoad validitatem; non autem quod licitè quocumque tempore etiam ab Ecclesia interdicto contrahi possit. Matrimonium sine licentia Episcopi, prout interpretando *Text. in c. Cappellanus de Ferialis*, advertit Sayr. *de Censur. lib. 3. cap. 7. num. 43. & 44.* Bifs. *Hierurg. litt. V. n. 41. §. primo*, & communiter docent *suprà citati in §. Privata traductio*, qui omnes exigunt Ordinarii licentiam ad hoc, ut Parochus, & contrahentes culpam, & pœnam arbitrariam evadant.

Licentiæ contrahendi inter dispensatos à Papa.

FORMULA IX.

SUMMARIUM.

- 1 *Unici Testis depositio non sufficit ad dividendum contractum sed impedit Matrimonium contrahendum.*
- 2 *Non est sufficiens, neque ad impediendum non contractum, si Testis non sit integer, & patiatur exceptiones, & num. 3.*

N. Cancellarius Episcopalis.

AD-

ADNOTATIONES.

1 **N**ULLO ALIO DETECTO IMPEDIMENTO. Quæstio est inter DD. an impedimentum ad contrahendum dicatur detectum, & probatum unico Teste? & sic solent illam distinctione dirimere: Si agatur de Matrimonio jam contracto, unicus Testis non sufficit, sed requiritur ad illud dirimendum plena probatio, Panimoll. *decis. 19. adnot. 3. num. 16. & seqq.* ubi dat concordantes: Si verò agatur de contrahendo, & tunc dictum unius Testis sufficit ad illud impediendum, quamvis dicat turpitudinem propriam, *Glof. in cap. Extraordinaria 35. q. 3. vers. Sacramenti, & cap. super eo il 2. de Test. & cap. præterea il 2. de Sponsal. Ciarlin. controuv. 235. per tot.*

2. Verùm ab hac distinctione aliquandò receditur, puta si Testis, qui super impedimento Matrimonii contrahendi denunciavit, non sit bonæ famæ, aut non integer, vel alio modo suspectus, utpotè quia non moveatur ad denunciandum impedimentum ad exonerandam conscientiam, sed se ingerat in causa, quia sibi displiceat matrimonium; vel si demùm varia, & inverisimilia deponeret: Tunc enim non obstante, quod ageretur de contrahendo, proceditur ad ulteriora, illius depositione non attendita, *Tondut. quæst. Benefic. tom. 2. part. 3. cap. 165. n. 5. & seqq.* ubi de testimonio filii, qui deposuerat rem habuisse cum Sponsa, quam Pater in Uxorem ducere volebat.

3. Et hanc limitationem sæpè probavit *Sacr. Congreg. Concilii*, nempe *in Pisauren. 12. Novembris 1689. in Melevitana 22. Septembris 1691. in Salisburgen. matrimonii 22. Septembris 1696.* in qua dicit casus *Tondut. & in Baren. seu Modunen. matrimonii 9. Aprilis 1701.* in quibus unicus Testis (exceptiones patientis) depositio, non valuit Matrimonium contrahendum impedire.

Licentiæ contrahendi, non obstante præcedentium Sponsalium alterius oppositione.

FORMULA X.

SUMMARIUM.

- 1** Modus procedendo quando ad impediendum matrimonium opponuntur Sponsalia cum alia Puella celebrata.
- 2** Enumerantur casus, in quibus licitè à Sponsalibus receditur, & num. 3. 4. 5. & 6.
- 7** Vxor provectæ ætatis transiente Viro de consensu ad Religionem, potest in sæculo remanere voto continentie emisso.
- 8** Propter adulterium potest Conjux innocens ad Religionem transire.
- 9** Episcopus in impedimento dirimente matrimonium dispensat in foro conscientie tantum, quando impedimentum non est publicè detectum post jam contractum matrimonium, & ob distantiam loci magnum daretur periculum incontinentie, vitæ, vel scandalii.
- 10** Puella stuprata non potest in vitis Parentibus doti de jure debitæ à stupratore renunciare.
Ex stupro duplex oritur actio, *ibid.*
Stuprator ducens in Vxorem stupratam non debet alia pœna puniri, *ibid.*
- 11** Impedimentum publicæ honestatis oritur ex diffamatione Sponsalium.
- 12** Matrimonium contractum à Græco Latino coram Sacerdote Græco est nullum.
- 13** Matrimonia contracta coram Cappellanis Exercitus sunt nulla sine licentiâ Parochi, vel dispensatione Apostolica.
- 14** Matrimonium contractum coram Sacerdote non Parocho, qui assertit licentiâ ab eodem habuisse, habet præ-